

Životní prostředí: životaschopné volební téma

25.března 2005 Antonín Kazda

Jsou lokální, regionální i celostátní politická témata, i témata přesahující státní hranice. A i když se někteří politici na všech úrovních tváří, že téma životního prostředí se jich netýká, opak je pravdou. Týká.

Když spí, dýchá každý politik vzduch určité kvality. Do ranního čaje politik mačká citrón ošetřený chemicky proti zkáze. Odhazuje obal od jogurtu. Nechává téct vodu během tří minut, kdy si čistí zuby. A polibek manželce (družce) dá, než každý sednou do svého z jejich daní odepsaného nebo našich daní zaplaceného auta.

Témata dánských voleb v únoru 2005

V únorovém čísle 2005 se Ladislav Mrklas zabýval nedávného vítězství pravice v dánských parlamentních volbách. K tomu se vrátíme ještě jednou, a to připomenutím, že jedním z vítězných témat bylo právě téma životního prostředí.

Menší z obou koaličních partnerů, konzervativci, šli do voleb s pěti tématy. Vedle snížení daní to bylo posílení rodin, zvýšení výdajů na zdravotní péči a investování do péče o starší lidi tak, aby se o ně místo veřejných domovů důchodců starali individuální pečovatelé docházející k nim domů. A konečně téma zlepšení životního prostředí.

Zelená je pravicová barva

Se vznikem zelených stran v západní Evropě a jejich částečným úspěchem ve volbách v některých zemích – Německo, Francie nebo Rakousko, resp. zdůrazněním zelených otázek v programech radikální levice v jiných zemích, pravicové strany na začátku zaspaly. Ne že by oblast již dávno nebyla právně regulována. Ale nemluvalo se o ní. Volebním tématem se stala v souvislosti s jadernou energií nebo znečištěním vzduchu, kdy levice burcovala k urgentní reakci.

Hovořit o životním prostředí pak znamenalo další státní zásahy. Na rozdíl od některých jiných oblastí přitom životní prostředí určitou míru státní regulace potřebuje. Pravicová a levicová, rozumná a absurdní jsou konzervativní, liberální nebo socialistická řešení, nikoli téma jako takové.

Konzervativní priority

Dánští konzervativci chtějí v příštích čtyřech letech utratit v této oblasti celkem o miliardu dánských korun víc, než kolik se utratilo v rozpočtech minulých let. Investovat se má do zřízení nových národních parků, výsadbu lesů kolem měst jako zdroje příjemného prostředí a filtrování pitné vody, do nových technologií pro růst ekonomiky ale bez růstu zátěže na životní prostředí. Dále má docházet k obnově poškozené přírody a zpřísnění standardů v zemědělství.

Konzervativci také deklarovali, že je třeba chránit prostředí k životu pro další generace. K tomu je nutno doplnit, že jde o prostředí pro nás stejně jako pro další generaci – egoisticky je nutno hlídat stav prostředí pro nás, ne pro děti roku 2050.

Podstatnost jasného vedení

Dánská ministryně životního prostředí je velmi schopná. Její popularita bezpochyby pomohla prosadit prominentní místo životního prostředí mezi vládními prioritami. V 80. letech byla členkou parlamentu (od 23 let) a několik let i velmi mladou mluvčí frakce (při zvolení jí bylo 28 let). Pak politiku opustila a stala se postupně novinářkou v konzervativním deníku Berlingske Tidende, šéfredaktorkou televizních novin a moderátorkou významných publicistických pořadů. Za působení v poslední funkci získala řadu cen a všeobecný respekt. Ten jí pomohl k tomu, že si ji premiér při loňské vládní rošádě vybral na místo ministryně životního prostředí. Okamžitě přijala. Novináři nadšeně aplaudovali a voliči spolu s nimi – v parlamentních volbách dostala obrovské množství

preferenčních hlasů.

Má jasnou vizi, dobře formuluje a má korektní vztah s médii. Není militantním environmentalistou, ale jednoduše správně usiluje o to, abychom pochopili, že agenda životního prostředí je konzervativní stejně jako strana, jejímž heslem dlouho bylo Měňme, abychom zachovali.

Pravicově zeleným závěrem

Zkusme si z Dánska vzít příklad. Rozumnou zelenou politiku zde prosazuje strana s nejpravicejším programem. Snažme se o podobné. Téma je obsaženo snad trochu z povinnosti v Modré šanci. Ale je to přesně téma, které umožňuje zapojení jinak apolitické veřejnosti do debaty i dosahování výsledků. V Praze 1, kde bydlím, právě soukromý investor nabídl výsadbu 100 vzrostlých stromů do ulic. Vedení radnice a klubu ODS prosadilo výrazné zlepšení úklidu, mj. opět po debatách s veřejností.

Životní prostředí je životné i životně důležité téma - a zaslouží si zelenou šanci tak, jak ji dostalo v Dánsku.